

Sygn. akt II C 130/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSO Barbara Konińska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Małgorzata Kotlarz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2018r. w R.

sprawy z powództwa A. F.

przeciwko G. K.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 5.417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) z tytułu kosztów procesu;
3. przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. G. kwotę 4.428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych), w tym 828 zł (osiemset dwadzieścia osiem złotych) podatku od towarów i usług (...), z tytułu nieopłaconego wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną powódce z urzędu.

SSO Barbara Konińska

Sygn. akt II C 130/17

UZASADNIENIE

Powódka A. F. pozwem z dnia 31 marca 2017r. domagała się zobowiązania pozwanej G. K. do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na powódkę własności nieruchomości położonej w Ż. uprzednio darowanej przez nią pozwanej aktem notarialnym z dnia 16 lutego 2000r. i zasądzenia od pozwanej kosztów procesu. Na uzasadnienie podała, że w dniu 10 marca 2017r. złożyła oświadczenie o odwołaniu darowizny z powodu rażącej niewdzięczności pozwanej i jej syna wobec powódki. W piśmie z dnia 13 czerwca 2017r. dodała, że rażąca niewdzięczność obdarowanej objawiała się obrażaniem

i nękaniami powódki oraz kierowaniem pod jej adresem wulgaryzmów.

Pozwana G. K. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwana zarzuciła, że zaprzestała kontaktów z powódką od 14 kwietnia 2015r., kiedy to powódka odebrała pismo pozwanej, w którym domagała się od powódki zaprzestania naruszania prawa własności, kierowania obelg i rozpowszechniania oszczerstw. Pozwana zaprzeczyła by nękała powódkę, obrażała i zawiadamiała Policję.

Sąd ustalił:

Powódka A. F. w dniu 16 lutego 2000r. zawarła ze swą córką - pozwaną G. K. oraz jej mężem K. K. umowę darowizny nieruchomości położonej w Ż. opisanej w KW Nr (...) Sądu Rejonowego w Żorach ustalając, że przedmiot darowizny będzie stanowić majątek wspólny małżonków G.

i K. K.. Jednocześnie obdarowani ustanowili na rzecz powódki i jej męża L. F. bezpłatną, dożywotnią i niepodzielną służebność mieszkania obejmującą cały budynek mieszkalny położony na tej nieruchomości z prawem swobodnego poruszania się po obejściu.

/umowa jak wyżej – k. 48-49, postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 27 czerwca 2000r. – k. 9, zawiadomienie z dnia 4 sierpnia 2000r. – k. 10-11, odpis z księgi wieczystej – k. 50-52 akt/.

Pozwana wraz z mężem wykonywała z własnych środków prace remontowe domu położonego na darowanej nieruchomości, na której mieszkała powódka, dokonała zakupu pieca węglowego i hydroforu i pomagała powódce przy różnych czynnościach /paragony, faktury – k. 59-64 akt, zeznania świadków E. S. – protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2018r. – 00:22:26-00:46:14, K. K. – 00:46:39-01:00:26, P. K. – 01:01:20-01:09:54, zeznania pozwanej – 01:26:11-01:33:38/.

Relacje pomiędzy stronami pogorszyły się od kiedy z powódką zamieszkał po śmierci jej męża inny, znacznie młodszy mężczyzna, z którym wspólnie spożywała alkohol. Powódka zaczęła zamykać na klucz dom na widok pozwanej, dawała jej do zrozumienia, że nie życzy sobie jej obecności ani jej rodziny. Powódka była częstym inicjatorem awantur i wypowiadała obelżywe słowa pod adresem innych osób, w tym pod adresem swoich córek, zwłaszcza będąc pod wpływem alkoholu, mające na celu ich znieważenie i pomawiała pozwaną przed jej mężem o niemoralne prowadzenie się.

/zeznania świadków E. S. – protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2018r. – 00:22:26-00:46:14, K. K. – 00:46:39-01:00:26, P. K. – 01:01:20-01:09:54, zeznania powódki – 01:15:52-01:26:10, zeznania pozwanej – 01:26:11-01:33:38/

W 2015r. pozwana przejeżdżając wraz z siostrą na rowerze obok domu zamieszkiwanego przez powódkę na widok jej nowego partnera wypowiedziała wulgarnie słowa. Wtedy też o tym zachowaniu pozwanej dowiedziała się powódka.

/zeznania świadka B. G. - protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2018r. – 00:08:24-00:19:59, okoliczność przyznana – 00:20:28-00:22:26/.

Pismem z dnia 7 kwietnia 2015r. pozwana wezwała powódkę do zaprzestania kierowania wobec niej i członków jej rodziny obraźliwych obelg oraz rozpowszechniania „fałszywych oszczerstw” /pismo jak wyżej z potwierdzeniem nadania i odbioru – k. 56-58 akt akt/. Od 2015r. pozwana z rodziną w związku z zachowaniem powódki i na prośbę swojej siostry przestała przyjeżdżać na teren darowanej jej nieruchomości /zeznania świadków E. S. – protokół rozprawy z dnia 19 kwietnia 2018r. – 00:22:26-00:46:14, K. K. – 00:46:39-01:00:26, P. K. – 01:01:20-01:09:54, zeznania pozwanej – 01:26:11-01:33:38/

Pismem z dnia 10 marca 2017r. powódka poinformowała pozwaną o odwołaniu darowizny w związku z rażąco niewdzięcznością powołując się na „obraźliwe słowa i częste nękanie Policją” i wezwała ją do zwrotu nieruchomości w terminie 7 dni od otrzymania pisma /oświadczenie z dnia 10 marca 2017r. – k. 3 akt/. Wezwanie to okazało się bezskuteczne /pismo z dnia 17 marca 2017r. z potwierdzeniem nadania i odbioru – k. 53-55 akt, okoliczność bezsporna/.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z informacji Policji i informacji o zajęciach egzekucyjnych wobec tego, iż okoliczność która miała zostać wykazana za pomocą tych dowodów była zbędna dla rozstrzygnięcia. Zeznania świadka S. R. okazały się nieistotne wobec braku wiedzy świadka na temat wzajemnych relacji stron.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej i świadka B. G. w zakresie,

w jakim zeznania te były sprzeczne z logicznymi i spójnymi zeznaniami pozostałych świadków i pozwanej uznając, iż zmierzają one wyłącznie do uzyskania korzystnych dla powódki skutków procesowych. Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki w szczególności co do tego, że nie wyzywała pozwanej i członków jej rodziny i nie rzucała kamieniem w jej syna. Co prawda powódka zaprzeczyła, by używała wulgaryzmów jednak bez najmniejszego zawahania wymieniła wulgaryzmy, których rzekomo nie używa. To zaś świadczy o tym, iż takowe zwroty są używane przez pozwaną, w przeciwnym razie jak wskazują zasady logiki i doświadczenia życiowego trudno byłoby je jej wymówić a co najmniej przejawiałyby opory w ich powtarzaniu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu. Powódka nie wykazała bowiem, by pozwana dopuściła się wobec niej rażącej niewdzięczności mającej uzasadniać jej żądanie zwrotu przedmiotu darowizny w oparciu o art. 898 § 2 k.c. w zw. z art. 898 § 1 k.c.

Powódka domagała się przeniesienia na swą rzecz własności nieruchomości a nie udziału w nieruchomości. Tymczasem darowizna została dokonana przez powódkę na rzecz pozwanej G. K. oraz jej męża K. K. do ich majątku wspólnego. Przy tym powódka odwołała darowiznę wyłącznie w stosunku do pozwanej a nie jej męża. W razie odwołania darowizny w stosunku do jednego z małżonków rzecz darowana staje się przedmiotem współwłasności obojga małżonków w częściach równych, a darczyńca może żądać przeniesienia na niego udziału należącego do małżonka, w stosunku do którego darowiznę odwołał, gdyby zaś nie było to możliwe – zwrotu wartości tego udziału (art. 405 k.c.) (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2016r., III CZP 72/15). Tym samym bezzasadnie powódka domagała się zwrotu nieruchomości ponad udział w wysokości 1/2 we własności nieruchomości.

Przede wszystkim zaś powódka nie wykazała, by zachowania zarzucane pozwanej miały miejsce i stanowiły rażącą niewdzięczność w rozumieniu art. 898 k.c. rodzącą po stronie obdarowanego obowiązek zwrotu przedmiotu darowizny. Rażącą niewdzięczność musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy, szkody majątkowej. Przeprowadzając badanie, na ile obdarowany dopuścił się niewdzięczności wobec obdarowanego i czy była to niewdzięczność rażąca, należy każdorazowo rozpatrywać okoliczności konkretnej sprawy. Oczywistym jest, że skoro uprawnienie do odwołania darowizny przysługuje darczyńcy, to również od niego zależy, jakie zachowanie czy zaniechanie obdarowanego, będzie odbierane przez niego jako przejaw rażącej niewdzięczności obdarowanego. W tym aspekcie decyduje subiektywne odczucie darczyńcy, jednakże skuteczność oświadczenia o odwołaniu darowizny jest uzależniona od tego, czy przy zastosowaniu obiektywnych mierników, oceniając sprawę rozsądnie, faktycznie dane zachowanie czy zaniechanie (wskazane przez darczyńcę) może być kwalifikowane jako wysoce niewłaściwe, wyrządzające krzywdę darczyńcy. Zatem punktem wyjścia do dokonywanych ocen musi być treść oświadczenia darczyńcy i wskazywane przez niego przyczyny odwołania darowizny (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 lipca 2014r., I ACa 305/14, LEX nr 1489080).

Powódka zaś w treści swego oświadczenia wskazała, że powodem odwołania darowizny są „obraźliwe słowa i częste nękanie Policją”. Tymczasem powódka obciążona ciężarem dowodu z art. 6 k.c. nie wykazała, by z inicjatywy pozwanej, czy innych inspirowanych przez nią osób miała miejsce jakakolwiek interwencja w zamieszkiwanym przez nią domu, ani by była przez powódkę i jej najbliższych nękana.

Sąd dał wiarę pozwanej co do tego, iż nie kierowała ona żadnych wyzwisk pod adresem powódki a wulgaryzmy, jakie padały z jej ust nie miały charakteru obelg. Jak zaś Sąd ustalił na podstawie zeznań świadka E. S. i pozwanej to powódka kierowała liczne ostre wulgaryzmy pod adresem pozwanej i innych osób mające na celu obrażenie ich.

Z uwagi zresztą na swoją własną postawę wobec córki i używanie licznych i znacznie bardziej obelżywych wulgaryzmów powódka nie mogła liczyć na to, by w jej obecności takie wulgaryzmy przez pozwaną w ogóle nie będą używane. Dla oceny istnienia podstawy odwołania darowizny określonej w art. 898 k.c. istotne są również przyczyny ewentualnych niewłaściwych relacji pomiędzy darczyńcą i obdarowanym. Jeżeli odpowiedzialność za taki stan rzeczy ponosi wyłącznie bądź w przeważającym stopniu darczyńca, nie można z tego faktu wyciągać negatywnych konsekwencji dla obdarowanego. Tymczasem jej wynikało z zeznań pozwanej i świadka

E. S. to powódka była w ich rodzinnym domu prowodyrem awantur i to ona głównie używała, zwłaszcza pod wpływem alkoholu niewybrednych słów pod adresem innych osób mających na celu ich znieważenie i pomawiała bliskich o niewłaściwe zachowania.

Nadto w myśl art. 899 § 3 k.c., darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego. Przy tym początek powyższego terminu liczy się nie od momentu dopuszczenia się przez obdarowanego rażącej niewdzięczności lub od momentu kiedy darczyńca mógł dowiedzieć się o takiej niewdzięczności, ale od momentu kiedy darczyńca faktycznie się o tym dowiedział. Biorąc pod uwagę, że strony nie utrzymują ze sobą na życzenie powódki kontaktów od 2015r. ewentualne zachowania zarzucane pozwanej mogły mieć miejsce najdalej w 2015r. Tym samym pisemne oświadczenie powódki o odwołaniu darowizny z dnia 10 marca 2017r. zostało złożone po upływie rocznego terminu określonego art. 899 § 3 k.c.

W efekcie oświadczenie to okazało się bezskuteczne i musiało skutkować oddaleniem powództwa. Zatem Sąd oddalił jako powództwo jako bezzasadne w świetle art. 898 k.c.

i art. 899 § 3 k.c.

O kosztach zastępstwa procesowego pozwanej Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804 ze zm.) obciążając nimi w całości powódkę, jako stronę przegrywającą proces. Sąd nie stwierdził, by zachodził szczególnie uzasadniony przypadek do odstąpienia od obciążania powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu zgodnie z art. 102 k.p.c. Powódka zresztą na istnienie takowych okoliczności się nie powoływała.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu Sąd orzekł na zasadzie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze (tekst jednol. Dz.U. z 2017r., poz. 2368 ze zm.) w zw. z § 8 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016r. poz. 11714 ze zm.).

Sędzia:

/SSO B. K./

Sygn. akt II C 130/17

R., dnia 8 maja 2018r.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować wpływ uzasadnienia wyroku;
2. doręczyć odpis wyroku wraz z uzasadnieniem:
  - pełnomocnikowi powódki – adw. W. G.,
  - pełnomocnikowi pozwanej – r.pr. A. H.;
3. przedłożyć akta po upływie 21 dni od wykonania lub z wpływem.

SSO Barbara Konińska